

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 576.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A szövetkezeti gondolat haldoklása a Tiszántúlon.*

A Magyar Mezőgazdasági Társaság hatalmas programmal termelő szövetkezetek létesítését, a szövetkezetek és kereskedelem együttműködését, a kistermelési ágak felkarolását, tervszerű telepítési és parcellázási politikát, de legfőképpen a szövetkezésnek, mint a nemzeti és polgári érdekek biztosításának új alapon való fejlesztését tűzte ki célul. E megmozdulásával a Magyar Mezőgazdasági Társaság utat mutat egy új honfoglaláshoz. E nemes munka megkezdése előtt engedtessek meg, hogy a Társaság figyelmét felhívjam a Tiszántúlon egyes jellegzetes állapotaira.

Nálunk a községek 15—20—25 kilométer távolságra vannak egymástól. Állandó burkolattal kiépített utunk nagyon kevés van. Például Gyoma csak a tőle 19 km-re fekvő Körösladány és 5 km-re fekvő Endrőddel van makadám és kockakő úttal összekötve. Nincs kiépített útja: Gyoma—Mezőberény 20 km, Gyoma—Kondoros 24 km, Gyoma—Dévaványa 15 km, Gyoma—Turkeve 24 km és Gyoma—Mezőtur 19 km.

Ha az őszi esőzések beköszöntenek, még négy ló is megdolgozik az üres szekérral. Az így felvágott út ha megfagyott csak arra jó, hogy a szekéren ülő gazdának a veséjét is kirázza, a befogott lovának meg a lábát törje. A járható utak hiánya miatt az amugy is

*E beszédet a Magyar Mezőgazdasági Társaság f. év január 19-iki budapesti értekezletén mondta el ifj. Wagner Márton.

összetorlódtól őszi munkák mind háttérbe szorulnak, mert sietni kell a termés hazaszállításával amíg járható az út.

Az utak hiánya miatt nem tud kialakulni — dacára e nagy távolságoknak — egy életrevaló település is.

Nagyon helyes, hogy a Magyar Mezőgazdasági Társaság egy részletes tervet dolgoz ki mezőgazdaságunk talpraállítására. Szerény véleményem szerint ennek a programnak lét pillére lesz. Az egyik pillér a szövetkezés, a másik a tőke. A tőkét az ország vezetőségének kell előteremteni, a szövetkezést magunknak kell megcsinálni. Az a tapasztala-

latom, hogy a Tiszántúlon lakó kisgazdáink annyiszor csalódtak már a szövetkezéseikben, azokat már nem tudjuk megnyerni a szövetkezeti gondolatnak, ott már csak kényszerszövetkezést lehet alkalmazni. És mégis, mert tudom, hogy a kisgazdáinkat csak a termelőszo-

vetkezetek ésszerű működésén át tudjuk talpraállítani, fanatikus kitartással hiszem, hogy a Magyar Mezőgazdasági Társaság célkitűzésében megtalálja azokat az embereket is, akik a gazdáinkat szövetkezetekbe tudják tömöríteni. Ez nehéz munka, de megéri a fáradságot.

Az idő előrehaladottságára való tekintettel kérem, hogy a többi tiszántúli szükségleteinkről a legközelebbi értekezleten beszélhessek.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Néhány lap legutóbbi számában cikk jelent meg az én állítólagos „vallásgyalázó“ kifejezésem miatt indított per első stádiumáról.

Tisztelettel kérem, méltóztassék az ezzel kapcsolatos megjegyzéseimnek — a viszonyosság eivénél fogva — helyt adni.

A vádnak velem szemben legalább is elfogult tanui közül egyik sem emlékezett állítólagos beszédem időpontjára, beszédem szövegéből egyetlen szót idézni nem tudtak — az inkriminált kifejezésen kívül, sőt volt olyan, aki — bár állítása szerint akkor 15 percig hallgatta szentbeszédemet, engem egyáltalán nem látott.

Ezzel szemben beneveztem a községi előljáróság és egyházközségi képviselőtestület, valamint a község legtekintélyesebb tagjai közül egész tömeg tanút, akik — kivétel nélkül minden vasárnapon és ünnepnapon templomba járnak és szentbeszédet hallgatnak, — eskü alatt hajlandók vallani, hogy nemcsak ily durva kifejezést nem használtam, de más vallások dolgait sem érintettem soha egyetlen beszédemben sem.

E hajszát ugyanaz a társaság indította ellenem, amelyik több alkalommal egyházi főhatóságaimnál, a vallás- és közoktatásügyi miniszternél, sőt a pápai nunciussnál is feljelentést adott be, de minden alkalommal eredménytelenül.

Feltétlenül biztos vagyok benne, hogy bizonyítékaim feltárása után a független

Ivány Béla földművelési miniszter lemondott.

A Kormányzó vitéz Purgly Emil főispánt nevezte ki utódjául.

A Kormányzó ur főméltósága Ivády Béla földművelésügyi minisztert saját kérelmére felmentette állásától és vitéz Purgly Emilt, Csanád-Arad és Torontál közigazgatásilag egyesített vármegye főispánját m. kir. földművelésügyi miniszterre kinevezte.

Az új földművelésügyi miniszter 1880 február 18-án Csanád vm. Tompa-pusztán született. Főiskolai tanulmányai elvégzése után

hirtokán gazdálkodott s lelkes odaadással foglalkozott a magyar mezőgazdasági kérdésekkel.

1922-ben nevezték ki főispánnak s közel 10 éve áll vármegyéje élén. Munkáját a magyar gazdatársadalom is értékeli, mert 1922-ben a Mezőgazdasági Kamara elnökévé, 1923-ban az Országgyűlés elnökévé választották s 1928 óta felsőházi tag.

Dr. NEMÉNYI HONFI t. ezred-orvos fogorvosi rendelőjét áthelyezte özv. dr. Eisler Vilmosné házába. (Kossuth Lajos u.)

magyar bíróság most is elégtételt fog nekem szolgáltatni.

Kiváló tisztelettel vagyok az igen tisztelt Szerkesztő urnak

kész hive:

CERNUS MIHÁLY
apátplebános.

Endrőd, 1932. febr. 5.

Infláció és földbankjegy.

Írta: Dr. CSIZIK BÉLA.

A Gyomai Újság egyik januári számában olvastam Bell Miklós „Káros-hasznos pénzinfláció” című cikkét. Ugy látom, hogy ez a cikk a gazdasági elmélet mezébe öltözve a közönség megtévesztésére alkalmas, ezért szeretném megpróbálni a rendelkezésre álló szűk keretek közt rámutatni annak alapvető tévedéseire és végeredményben a pénzeszközök szaporítására irányuló javaslatának káros voltára.

Bell Miklós cikkének gondolatmenetét a következőkben lehet összefoglalni: Az aranyfedezetű jegybankrendszer a bankokrácia szélhámosága, amit mutat az is, hogy a háboru előtti készpénz, takarékbetétek és más koronára szóló értékek összegének csak 3 és fél százaléka volt az Osztrák-Magyar Bank aranykészletével fedezve. Más rendszerre kell tehát áttérni. És pedig nem szabad megijedni az infláció jelszavától, amivel ugyanaz a bankokrácia ijesztget, hogy hatalmát, különösen a magas kamatot fenntarthassa. A szerző ugyan megengedi, hogy van káros infláció, van azonban szerinte hasznos infláció is. Káros volt szerinte a háboru alatti infláció, amit ellehetett volna kerülni, ha a bank állami értékpapírokra, hadikölcsönkötvényekre 100 százalékos kölcsönököt folyósít. Hasznos infláció ellenben az, ha a mai áruforgalomnak nagyobb összegű fizetőeszközt bocsátunk rendelkezésére, mint aminőt a 100 év előtti sokszorosan kisebb áru forgalom megkívánt. A szerző szerint a megoldás az lenne, hogy háromszoros ingatlanfedezetre tettség szerint lehessen bankjegyet kibocsátani, mert ez nem értéktelenedhetik el, ebből káros infláció nem állhat elő és a kibocsátott pénz segítségével a gazdasági életet el lehetne látni a ma annyira hiányzó forgókével.

Ahány mondat, annyi tévedés. Mindenekelőtt egy alapvető dologban van a cikk fogalomzavar-

ban. Összetéveszti ugyanis az u. n. pénztőkét (papírpénz, értékpapír, stb.), ami elvégre csupán lehetőség ad valaminek a megszerzésére, önmagában azonban csak papíros, a termelő tőkével, vagyis azokkal az eszközökkel, felszerelésekkel, segédszerekkel, gépekkel stb., amelyek nélkül emberi termelés és gazdasági élet nem képzelhető. Pénzzel magával termelni nem lehet, pénzre csak azért van szüksége a termelőnek, hogy azon megvásárolhassa mindazt, amire a termeléshez szüksége van. De ha csak a pénz lesz általában több, anélkül, hogy az a valami is több lenne, ami meg akarunk venni rajta, akkor a több pénzért sem kapunk többet, mint azelőtt a kevesebért.

Ezt az állapotot nevezzük inflációnak, vagyis, amikor a pénz és az árumennyiség közötti egyensúly megbomlik, több lesz a pénz, de nem lehet több árut kapni érte. Ha ugyanis több a pénz, többen akarnak vásárolni, de eladni való csak annyi marad, amennyi volt, ez pedig a kereslet és a kínálat alapvető törvénye értelmében az árak emelkedését, vagy más szóval a pénz értékcsökkenését vonja maga után. De ez az áremelkedés az eladónak sem előny, mert amit ő kapott pénzen meg akar venni, közben az is drágább lett, sőt, miután az egyszer megindult infláció önmagát szokta fokozni, mire ő venne valamit, az valószínűleg még nagyobb mértékben drágult meg s ha ma jó áron, nagy nyereséggel adott túl a tehenén, holnap esetleg már egy rossz üszőt sem kap a pénzéért.

Az inflációból egyik embernek haszna csak embertársa kárára lehet, az okozott károk azonban sokszorosan nagyobbak s így az ország egésze feltétlenül csak veszthet rajta. És pedig könnyen belátható, hogy miért. A gazdálkodás, a termelés előrelátást, az árakkal való számolást kíván. Az infláció pedig ezt teszi lehetetlenné, mert ma nem tudhatjuk, befektetésünk ki fogja-e fizetni magát. Tönkre teszi az infláció a hitelt is, mert senkinek nincs kedve a termelőnek kölcsönt adni, ha a pénze, mire megkapja, kevesebbet ér. A termelő tehát nem jutva hitelhez, még kevésbé lehet abban a helyzetben, hogy a termeléshez szükséges eszközöket beszerezhesse.

Ennyit az infláció káros voltáról. Hasznos infláció ugyanis nincsen. Amit a szerző hasznos inflációnak nevez, az egyáltalán nem infláció. Amit azonban javasol, az

igenis az és pedig az infláció minden kárával és veszedelmével. Mert abból, hogy ma több pénzre van szüksége a forgalomnak, mint 100 évvel ezelőtt, egyáltalán nem következik, hogy több pénzre lenne szükség, mint pl. 3—4 évvel ezelőtt volt. A száz év előttihez képest a termelés és forgalom értéke sokszorosan megnőtt, a 3—4 év előttivel szemben azonban nem hogy nem nőtt, hanem ellenkezőleg, lényegesen csökkent. Ne vegyünk mást, mint a búzát. 1927-ben termelt Magyarországon 21 millió métermázsa buza, ami az akkori 29 pengős buzaárak mellett 606 millió pengő értéket képviselt, 1928-ban pedig, amikor rekord-termés volt, 27 millió métermázsa, 2450 pengős ár mellett 661 millió pengő értékben. Ezzel szemben 1931-ben kb. 19 millió métermázsa volt a termés, ami 10 pengővel számítva 190 millió pengő. Ha le is számítjuk a vetőmagszükségletet s azt a búzát, amit a termelő maga fogyaszt el, s ha figyelembe is vesszük a boletta értékét, ami a forgalomba kerülő búzával 70—80 millió lehet, még akkor is roppant nagy a különbség egyedül csak a forgalomba kerülő buza értékében. Kisebb értékű áruforgalomnak pedig kisebb pénzösszegre van szüksége, mert különben megbomlik a kettő közötti egyensúly és infláció, pénzértékcsökkenés áll be a pénzeszközök szaporítása nélkül is.

A szerző egy kis csalafintasággal próbálja azt bizonyítani, hogy most sokkal kisebb a bankjegyek mennyisége mint volt. Ő ugyanis a jelenlegi bankjegymennyiséget az 1929. októberivel hasonlítja össze. Októberben azonban nem csak 1929-ben, hanem kivétel nélkül minden évben nagyobb a bankjegyforgalom, mint ilyenkor, tél derekán s nagyobb a hónap végén, mint közben. Ha azonban a különböző években mindig ugyanazt a dátumot, pl. mindig december 31-ét vesszük, akkor azt látjuk, hogy a bankjegyforgalom

1926 végén	471 millió P
1927	487 „ „
1928	513 „ „
1929	500 „ „
1930	469 „ „
1931	423 „ „

volt. A csökkenés tehát az 1928 évi legmagasabb összeggel szemben sem éri el a 20 százalékot, noha a nemzeti jövedelem és az áruforgalom értékcsökkenése biztosan jóval több volt 20 százaléknál. Szemmel látható tehát,

hogy a baj nem ott van, hogy kevés a pénz s ezért azon a bankjegyek szaporításával segíteni sem lehet.

Ami pedig a földbankjegyet illeti, ne gondoljuk, hogy ezt a pénzt a háromszoros ingatlanfedezet megóvhatja az elértéktelenedéstől, ha a kelletnél többet hoznának forgalomba belőle, vagyis többet, mint amennyi bankjegyet a forgalom ma elbír. A szerző ugyan vakmerőségnek vagy tudatlanságnak mondja ezt az állítást, azonban talán inkább a szerzőnek ez a kijelentése fog vakmerőségnek látszani, ha meggondoljuk, hogy az ő elgondolása, mint láttuk, alapvető gazdasági fogalmakat és törvényeket zavar össze és hagy figyelmen kívül.

Mert tegyük fel, hogy a tervet meg lehet valósítani. Akkor csak két eshetőség képzelhető: vagy be lehet a földbankjegyet váltani valamire, földre vagy terményre vagy nem. Ha nem, akkor az egész ingatlanfedezet csak papíron van meg s ha ezzel a pénzzel növelni próbáljuk a papírpénzforgalmat, a pénz elértéktelenedése, a kereslet és kínálat törvénye szerint azonnal megkezdődik. Vagy pedig tetszés szerint beváltható, akkor az, aki ilyen pénzzel rendelkezik, egyszerűen elveheti a földet vagy a terményt a gazdától, épp úgy, mint az igazi aranyfedezeti rendszernél a bankjeggyel el lehet venni a banktól az aranyat s ez be is következik, ha több bankjegy van forgalomban, mint amennyit a forgalom elbír. Nagy aranyelvonások példáját láthatjuk most az angoloknál, amíg meg nem unták odaadni az aranyukat s abban a percben, amint beszüntették az aranykifizetést, azonnal meg is romlott az angol pénz értéke. Természetesen ugyanez történnék a földbankjeggyel is, ha a gazdák nem akarnak érte odaadni a földjüket vagy terményeiket. S ami a legfontosabb, a földbankjegytől sem lesz több termelő tőke, épp úgy, mint bármely más bankjegyszaporítástól.

Nem foglalkozhatom a szerző egyéb tévedéseivel, csak megemlítem, hogy az aranyfedezetű jegybankrendszerben az aranyfedezet hivatása csak a készpénz értékének biztosítása és semmi köze a takarékbetétekhez, amelyeknek csak a mértéke a pénzérték. Amíg ezt veszély nem fenyegeti, a betétekkel nincs semmi baj. Amit a szerző mond, körülbelől annyi, mintha valaki azt

KEREKES KÁROLY borkereskedőnél

44 fillérért kitűnő 13 százalékos kecskeméti ó-bor literenként is kapható.

mondaná, hogy az egyenlítő hosszát vagy a Hold távolságát nem lehet méterekben kifejezni, mert a világ összes mérőszalagjai együttvéve csak 3.5 százalékat vagy annál is kevesebbet teszik ennek a távolságnak. A háború alatti pénzürtécsökkenésnek pedig szükségszerűleg be kellett következnie, akármint csinált volna is egyébként az Osztrák-Magyar Bank, mert az árak mennyisége a háború következtében csökkent, a pénz pedig szaporodott, miután a kényszerhelyzetben a kormány kénytelen volt az infláció eszközéhez nyulni. A bankokat nem tartom feladatunknak megvédeni, a szerző igen éles hangú vádjai azonban kétségtelenül egészen céltűvésztettek. A bankoknak elvégre az az érdekük, hogy minél nagyobb hitelforgalmat bonyolíthassanak le, ez pedig alacsonyabb kamattal mellett sokkal inkább lehetséges. Alacsony a kamattal azonban csak ott lehet, ahol viszonylag sok a tőke és kicsiny a kockázat. Ez megint egy alapvető közgazdasági törvény, amiről a cikk nem vesz tudomást.

Mindezekből az a tanulság, hogy ha a meglevőt bíráljuk és jobbat akarunk helyébe tenni, akkor mindenekelőtt az alapokkal kell tisztában lennünk, s azoknak, akik elavultnak talált intézmények viskói helyett új rendszerek palotáit kívánják felépíteni, nem szabad az egyszer egyről megfélekedniük, mert akkor paloták helyett legfeljebb légvárakat építhetnek.

Jutalékos tenyészállat-beszerezési hitel a gazdasági kiállításra.

A földművelésügyi miniszter az OMGE előterjesztésére az országos mezőgazdasági kiállításra a tenyészállat vásárlásának biztosítására jutalékos tenyészállatbeszerzési hitelt nyújt az igénylőknek. A hitelügyletet az OKH útján bonyolítják le.

Az igénybevevők a kölcsön összegét 18 hónapi időtartamra kapják és 2 részletben kell visszafizetni, mégpedig a I. részletet 1932 november 30, és a II. részletet 1933 szeptember 1-ig. A kölcsön kamatmentes és csupán a kezelési díjért számítanak fel a kölcsönösszeg után egy százalékos.

A miniszter nem ragaszkodik ahhoz, hogy a tenyészállatok a kiállításon biztosítva legyenek.

A gyomai Ref. Ifjúsági Önképzőkör bemutatkozása.

A Gyomai Református Ifjúsági Önképzőkör január 31-én a Központi Kaszinóban tartotta meg nagy sikerrel nagyszabású bemutatkozó előadását.

Előadás előtt Tiba András ref. lelkész társelnök üdvözölte meleg szavakkal a megjelent szép számú közönséget és ismertette az Egyesület nemes célját és törekvését.

Színrekerült „Pétör bá b. listán” című bohózat és „Penészvirág” egy felvonásos színmű. Imre Lajos volt a főszereplő, ki nehéz szerepét kitűnően és nagy hozzáértéssel alakította. A darabot Varga Pöszével vitte diadalra, ki temperamentumos játékaival szintén kiérdemelte a közönség elismerését.

Cs. Nagy Ilonka egy rövid, de nehéz monológot adott elő szép sikerrel.

Csapó Gergely a Penészvirág főszerepében jó megjelenésével és férfias játékaival nemcsak a kisleányok és mamák, de a férfi közönség osztatlan tetszését is megnyerte. Gecsei Ida otthonos mozgásával, kellemes hangjával és ügyes táncával szünni nem akaró tapsot kapott Csapó Gergelyvel

együtt. Garai Marcsa természetes modorával nehéz szerepét is kitűnően játszotta. Nagy dicséretet érdemel még Csáki Piroska elsőrendű szereplése, akit szívesen látunk a színpadon. Biró János a Gy. S. C. műkedvelő gárdájának elhódított komikusát nem dicséreljük, őt dicséri a szereplése s róla mindenki tudja, hogy amelyik darabban fellép, ott a közönség a könnyeket fakasztó nevetésből alig tud fölocsudni. Ügyesen adta elő még szerepét Bukovinczki András.

Szántai Lajos, Batári István, Szántai Elek, Kiss Imre és Ágoston Gábor szintén nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez.

Az estély ügyes rendezése Molnár Gyula szakavatott rendezői munkáját dicséri. A rendezőség figyelmes volt és lelkiismeretesen látta el kötelességét.

Az előadást reggel 5 óráig tartó táncmulatság követte. Mindenki jól mulatott. Reméljük, hogy ezt a kezdő, de lelkes gárdát — további munkájában is, amely a legszebb reményekre jogosít — támogatni fogja ez a szép számban megjelent közönség.

Az Endrődi Vöröskereszt fiókegylet műsoros táncmulatsága

F. hó 2-án a fényes kiváltsággal feldíszített Népkör nagy termében tartotta zárkörű műsoros táncmulatságát az Endrődi Vöröskereszt fiókegylet. A nagytermet zsufolásig megtöltötte Endrőd elii közönsége. A műsort az endrődi intelligenciából összeállított vegyeskar nyitotta meg Csernus Mihály apátplebános karnagyi szereplése mellett, ami nem tűr meg egyéb kommentárt, mint, hogy jó-jó, vagy legrosszabb esekben is nagyon jó volt. Stefán Béla polg. isk. tanár hűségesen tükrözte vissza az előadott költemények szépségét a hallgató közönség gyönyörködteletésére, majd pedig ismét Csernus Mihály ap. plebános kimagasló egyénisége lépett a porondra és mint az egyesület elnöke tartotta meg lélekbe markoló beszédjét. Fejtegetései oda irányultak, hogy a vöröskereszt tagjainak

nem csak a háború alatti kellett dolgozni, hanem a golyópergőtűzek elmúltja után is, midőn az emberiséget a fegyvergolyók tüze is veszedelmesebb ellenség pusztítja a tuberkulózis. Ez ellen kell a vöröskereszt tagjainak harcolni és ha megértették ennek nagy fontosságát, akkor most a béke éveiben ép oly nagy szolgálatot tesznek a hazának, mint a háború alatt. Csernus Mihály apátplebános beszédjét nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség s el mulni nem akaró tapsal ünnepelte.

Utána Uhrin József (Endrődi József) endrődi születésű színművész és Lecsó Ferenc a kántor jelenete következett. A közönség állandó nevetése mellett játszották le ezen páros humoreszket. Uhrin József már ismeri az endrődi közönség, ki a múltban paraszt legényként mutatkozott be,

most pedig mint komikus fellélt eddig ismeri sikereit. Bizhatunk benne, hogy ezen tehetséges, fiatal ember újabb büszkesége lesz közönségünknek. Uhrin eljátszott szerepének jól kiérdemelt lapsviharában vonult fel az endrődi iparos dalárda Palotay Ferenc tanító vezetése mellett. Szébb-nél-szebb magyar nőiakkal gyönyörködtették a közönséget. Dicséretre méltó cselekedete az endrődi iparos társadalomnak, hogy a mai sivár gazdasági viszonyok között nem feledkezett meg a dalnak fontosságáról. Feledve a napnak baját-buját, esténként összegyűlve, Palotay Ferenc karnagy agilis munkásságának a maguk és a társadalom szórakoztatására a dalok egész szerepét betanulják. Az énekszámok megfelelő méltatását követve Kovács Mátyás tanító nagyszerű felkészüléssel mutatta a közönséget.

Az „Endrődi fotografiák” címe alatt közönségünk nagyjainak különös jellemvonásainak kiszínezésében Mátyás királyon is túl telt, de a legnagyobb hibát még is csak ott követte el, midőn saját talpraesett egyéniségei kifejejtette. Magától értelődik, hogy a közönség kivétel nélkül óriási módon mulatott saját magán és másokon.

A könnyfakasztó nevetésnek a vegyeskar újabb nagyszerű éneke vetett véget. Ezután a közönség a dusan megrakott büffé asztalhoz vonult, ahol jobbnál-jobb térsziák és husok álltak igen olcsó pénzért rendelkezésre, úgy hogy egy gyomai vendég meg is kérdezte; hogyan lehet ezt ilyen olcsón adni? Egy hölgy azonnal sietett megmagyarázni, hogy ezt a jelenlevők adták össze, mit most drágán megveszünk, hogy minél több jusson a nélkülözőknek. A táncmulatság a reggeli órákig a legjobb hangulatban telt el, amelyhez hozzájárult Farkasinszky Imre jóhírű zenekara is.

— mer.

Békésármegye a szükségadó felhasználása ügyében felírt a kormánynak. A pénzügyminiszter elutasította a megye kérését.

3187 ügyvéd van Budapesten,

Hogy él a tanyai ember.

Bizonyára sokan vannak a városi, de még a falusi lakosok között is, akik nem tudják a tanyai életet úgy elképzelni, ahogy az valóban van. Vanak, akik a tanyai név hallatára mindjárt valami elmaradott, műveletlen vademberekre gondolnak, akik szerintük a városi vagy falusi lakosságnak sok tekintetben alatta állanak. Hogy az ilyen téves felfogásokat eloszlassam, megpróbálom a tanyai életet leírni úgy, amint azt én ismerem és ahogy azt én végig éltem — aki pedig eddigi életem legnagyobb részét a tanyán töltöttem el.

Mivel most ugyanis a téli időben vagyunk, beszéljünk hát arról: „Hogyan is él a tanyai ember télen?”

A városon, falun élők közül sokan azt hiszik, hogy ilyenkor, téli időben a tanyán nincs semmi munka. Az ekét, boronát és a többi földműveléshez szükséges gépet, szerszámot betették a félszerbe vagy a szalmakazal alá, a jószágot bekötötték az istállóba, adnak neki enni, megittatják egyszer-kétszer napjában és ez az egész. Talán ilyenformán lehetett ezéltől 70—80 évvel amikor még a tanyákon csak az öregbéres, kisbéres, kondás és szabadtanys emberek laktak kint.

Akkoriban még nagy érdekessége volt a tanyai életnek, amikor a juhász nagyfűlű paripáján ülve, kampóval kezében oly büszkén, mint egy indiai maharadza nagy kutyaugatás között végigment a soron, hogy a tanyákon telelő juhokat meglátogassa.

Nagyban ment még akkoriban esténként a tanyázás vagy másként „komázni”, azaz a tanyavilágban vagy megszokottabb helyen összejöttek vacsora után és beszélgetéssel, különféle tréfás játékokkal szórakoztak, amelyek bizony legtöbbször jó „vastag” tréfák voltak. Például: a „Huncut szomszéd”. Ez abban állt, hogy két nagy gyereket, többnyire olyant, aki először jött „komázni”, bebújtattak a szűr alá. Úgy azonban, hogy a kezeiket mindketten fölfelé tartva kidugták a szűr ujján. Az egyik, amelyik már ismerte ezt a mókát, valami ütő eszközt vett a kezébe, a többiek pedig, amint ezek a tanyaház közepén térdeltek a szűr alatt, körbe jártak mellettük és egyet-egyet kézzel feőkre koppintottak. A szűr alatt levőnek ki kellett volna találni, hogy ki volt az? Igen ám! de a társ, a szomszéd a kezében lévő fakanállal vagy kásakavaró „variskával” a szűrön keresztül jó nagyokat ütögetett oda. Azt persze nem is gondolta a delikvens, hogy a szomszéd barackolja! Végezetül a feltartott szűrűjűn át rája öntöttek egy vödör jó hideg vizet. Így tanulta meg az első komázó, hogy milyen a „Huncut szomszéd”. Ez csak egy a szokásban volt tréfás játékok közül.

Ilyenek voltak még: a „Zabszedés”, „Katonasorozat” és a többi...

Ez azonban, mint említettem csak a „komázni” járók szórakozása volt. A komolyabb, józanabb része a tanyai lakosoknak, úgy az 1890-es években, esténként vallásos összejöveteleket, úgynevezett társulatokat tartottak, minden héten legalább kétszer: szombat és vasárnap este. Ilyenkor minden alkalommal más háznál gyűltek össze. Imádkoztak, enekeltek és valamely vallásos elmélkedő tárgyú könyvből felolvastak. Ennek végeztével még elbeszélgettek és 9—10 óra körül mindenki szépen haza ment és nyugodni tért. Sajnos: ez a szép szokás az utóbbi időben már nagyon kiveszett...

Az előbb említett vastag tréfájú ko-

mázásokat felváltotta a „cuharé”, amelyet bizony nem volna kár, ha már a közönség maga nem tudja vagy nem akarja megvetni, elhagyni, a hatóságok tiltanának be. Vagy ha már be nem tiltják, legalább illetékes közegekkel kissé szigorubban ellenőriznék azokat.

Ami eddig írtam, még ezzel csak egyik oldalát és azt is az árnyasabbat mutattam be a tanyai életnek. Igaz, a nyugtalanabb vérű fiatalok ma is jár még „komázni”, „cuharézni”, de ezek hála Istennek a tanyai lakosságnak nagyon csekély százalékát teszik ki.

A legtöbb tanyán este, a vacsora elvégzése után előkerül valami munka, amit a házba is meglehetősen csinálni: kosárfonás, szakajtó, seprőkötés. Az írás, olvasás sem olyan elhanyagolt valami, mint azt némely városi lakos gondolja. Csaknem minden tanyához jár egy újság. A Szövetkezet és a Kör könyvei pedig úgy agyonra vannak olvasva, hogy az írója örömkönnyekeket sirna, ha meglátná őket.

Mostanában már a tél sem olyan hosszú, mint régebben, amikor a buzavetéssel el volt végezve minden nagyobb munka. Különösen 8—10 év óta nagyon elterjedt az őszi mélyszántás. Ez a munka azután megtart mindaddig, míg csak az eke ki nem fagy a földből. Sőt még mint az idén is, télire is marad szántani való. Így tehát az unalom cseppet sem öli a jó tanyaiakat. Napjaik a folytonos termelő munkában elég gyorsan telnek.

Ha azután eljön a vasárnap vagy

ünneppnap: Nagy távoiságokról is elgondolnak, hogy vallási kötelességeiknek eleget tegyenek és a nehéz munka után a lelkiüket is felüdítsék... Bizony sokszor olyan időben és utakon kell menniük, amikor a jó utakhoz és kényelemhez szokott városiak ezt nem szívesen tennék meg!

Egy érdekessége van a tanyai életnek, amit a városi — különösen a nagyvárosi — ember nem tehet magának: a dísznőtor. Azt a sürgés-forgást, azt a melegegettséget, örömet, amely ilyenkor különösen a tanyai gyermekeket eltölti, azt más nációnál nem találhatjuk meg, csak a magyar tanyán, a magyar Alföldön...

Egyszóval — kecskének ágon a szeme — e sorok írójának erős meggyőződése, hogy a tanyai nép az országunk, az államunk egyik legértékesebb eleme. Igazán nagy kár, hogy ezzel a néppel oly keveset törődnek a felettesek! Hiszen jóformán csak a kézbesítővel és végrehajtóval közigazgatják. Hány idétlen küldenek „azonnalra” és mikor 15—20 km.-ről bejön délelőtt 8 óra a szegény áldozat, akkor — többször megesett már — tünt ki, miszerint nem is ő az idézett, hanem egy másik hasonló nevű.

Reméljük azonban, hogyha a városi lakosság lesz olyan finom lelkű, hogy megismeri, megérti és megbecsüli az „ekevas verejtékes hősét”, akkor az eddig félig-meddig lenézett tanyai népet is el fogja ismerni egyenrangú embertestvéreknek. Tanyai.

Vármegyei úthálózati revízió.

Gyomai és endrődi közutak:

I. Törvényhatósági közutak.

1. Gyoma—mezőberényi út.
2. Gyoma—körös-ladányi út.
3. Gyoma—dévaványai út.
4. Gyoma—endrődi—szarvasi út.
5. Endrőd—kondorosi út.
6. Endrőd—mezőúri út.

II. Községi közlekedési (vicinális) közutak.

1. Gyoma—úrkevei út.
2. Mezőúr—dévaványai út.

III. Községi közdülő utak.

1. Gyoma—kondorosi út.
2. Gyoma—mezőúri út.

Ebben a revízióban Gyoma nyert egy törvényhatósági utat (Mezőberény), de törültek két vicinális utai (Mezőúr, Kondoros.) Endrőd nyert két törvényhatósági utat (Kondoros, Mezőúr.)

A törvényhatósági utak hossza 541.823 km.

A vicinális utak hossza 335.708 km.

A törvényhatósági és vicinális utak eddigi 979.919 km. hossza helyett most már csak 877.531 km. lett.

Vármegyei Kisgyűlés.

Megváltozott az endrődi virilisek névjegyzéke.

Vármegyénk kisgyűlése február 3-án tárgyalta bőséges tárgysorozatában az endrődi virilis névjegyzék összeállítására tárgyában beadott sorozatos fellebbezést.

Az előjárásági jelentés adatain felépülő előterjesztés ellen Csernus Mihály és dr. Tardos Dezső kisgyűlési tagok szólaltak fel. Előbbi a jelentés adatait cáfolta, utóbbi jogi szempontból tette kritika tárgyává a virilis lista összeállítását. A járás Főszolgabírójának — ugymond — az adó-főkönyv és a nagy adót fizető polgárok adóive alapján kellett volna összeállítani a névsort. Ilyenkor kiigazításoknak helye nincs. Nem lehet elfo-

gadni a községi jegyző azon észrevételezését sem, hogy „lévedésből” a másra háruló adók — kellő időben az adó-főkönyvi és még inkább a felek adóivén átvezetve nem voltak. Ez szabálytalanság, kötelességmulasztás, de nem mentő érv. Akikre az adó 1931-re kivétel volt és adóivükön az fel is van tüntetve, azok tekintetők adózóknak és azok felelősek a múlt évi befizetésért, tehát folyó évben csakis azok gyakorolhatják a virilis jogot. A kisgyűlés elfogadta az érvelést és fellebbezését egy nappal később benyújtó Gellai András kérelmének elutasításával — a löbbi fellebbezőnek a virilis névjegyzékbe való fel-

vételei határozta el. A vármegye Alispánja intézkedett, hogy a döntés mielőbb kiüldessék le a járás Főszolgabírójához, mert a virilis-lista kiigazítása sűrűs a legközelebbi gyűlések megtarthatása miatt.

A kisgyűléstől 1932 február 3-án elfogadott fellebbezések alapján az endrődi virilisek névsora ekként módosul: özv. Czihal Károlyné, (megbízott: Ambrus Mihály), dr. Adám Ferenc (megbízott: Foszto Elek), Szalmári András (megbízott: Kovács István), Csernus Mihály, özv. Kovács Istvánné (megbízott: Orbók József), Balog István, Variu Imre, Alapy Andor, Variu Fülöp, Kalmár Imre (hivatalból tag, mint községi bíró), Hanyecz Vince, Iványi Imre, Variu József, dr. szentjóbfi Bartha János, Kalmár Károly, ifj. Uhrin Sándor, Bácskai István, Szabó Imre, Kovács Mátyás, dr. Tóth István. Pótlagok: Uhrin M. Vendel, dr. Kovács Péter, özv. Pinter Györgyné, id. Kalmár Vince, Grósz Zoltán, Uhrin M. Imre.

Egy évi börtön egy szemért.

A gyulai törvényszék Gyomára kiszállott egyes bírāja most tárgyalta Aranyos Ferenc 26 éves gyomai legény bűnügyét, akit az ügyészség súlyos testi sértés bűntettével vádolt. Aranyos a mulhonapban Gyomán az egyik itteni kocsmában mulatott, majd a beszédett ital hatása alatt garázdálkodni kezdett. A garázda legényt a többiek először rendre intették, majd amikor az nem használt, megakarták verni.

Aranyos szorongalott helyzetében kiugrott a kocsmáján és furva igyekezett elmenekülni, majd hirtelen beszaladt Kruchió Imre 45 éves gyomai lakos házába és ott próbált megbujni üldözői elől. A házigazda tiltakozott a betolakodás ellen és a garázda legényt kiutasította. Aranyos ekkor Kruchiónak ugrott és a kezében levő bicskával feléje szurt. Kruchiót a kés szemén érte. A szerencsétlen ember jobbszeme azonnal kifolyt. Súlyos állapotban vitték be a békéscsabai kórházba, ahol több heti kezelés után a másik szemét és az életét megmentették.

A fő tárgyaláson, amely dr. Vályi Nagy István törvényszéki bíró előtt folyt le, Aranyos Ferenc mindent beismerett és illaságával védekezett. A bíróság dr. Ilyés Tivadar kir. ügyész vádbeszéde után jogerősen egy évi börtönre ítélte. Az ügyész indítványára az elítéllet a tárgyaláson azonnal letartóztatott és beszállították az ügyészség fogházába.

A Gyomai Sport Club jelmezbálja

1932. február 9-én lesz az Úri Kaszinóban.

Hivatlan lakodalmi vendégek bünhődése.

Az egyik gyomai gazdálkodó házában pár héttel ezelőtt lakodalom volt. A lakodalmat követő vacsorán Büngösi Béla és Faragó Ambrus gyomai fiatal emberek hivatlanul jelentek meg. A gazda a hivatlan vendégeket kiutasította, azonban azok nem sokkal később a kapun keresztül újra visszajöttek. Ekkor azután egyszerre kidobták őket, a két legény azonban harmadszor is visszament, a kaput is kifordította helyéből.

A gazda a garázda legényekkel a csendőrségen jelentette fel.

A két legény ügyét most tárgyalta a helyszínen dr. Vályi Nagy István törvényszéki bíró, aki dr. Ilyés Tivadar kir. ügyész vádbeszéde után Faragó Ambrust másfél, Büngösi Bélát pedig egyhónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Tanyai műkedvelők.

Dienes Izra tanító és felesége rendezésében műkedvelő előadás volt a décsi-paskumi iskola tantermében.

Az általános szimpaiának örvendő tanító fáradhatatlan munkásságát és agilitását hálaival fogadja a közönség.

Kiemelkedő szám volt az „Öreg csontok vigassága” háborus jelenség és a „Cigány a bíró előtt” humorosok; Liziczai Sándor, Czikkely Máté, Kulik István és Hanyecz Mariskával a főszerepekben. Valamennyien lipikus műkedvelőkre vallottak, ám Hanyecz Mariska kellemes szoprán hangja külön megemlést érdemel.

Következő szám a „Földiekkel játszó égi tünemény” és a „Száldogál a fecske” című kárdalok, melyek előadása Dienes Izráné tanítónő karrieri tehetségét dícséri. Nagyon szépen daloltak ezek a magyarruhás leánykák, akik szorgalommal és kitartással heteken át 4—5 kilométeres utakat tettek meg szerepük betanulása érdekében.

A befejezést a Dienes pár művésziösen összeállított cigány-karaván övezte duettánc groteszkje zárta le, melyen fellépett Hunya Ilonka és Timár József.

Almási Ákos, Farkas Matild, Poharelec Ilonka, Dávid Mar-

git, Lapatincezki Teréz, Hunya Mariska és Kiszely Margit, különösen illeszkedtek szerepeikbe, amit a briliáns műkedvelő zenekar tagjai: Almási Miklós, D. Timár Mátyas, Gíricz Béla és Sóczó Elek betöltöttek.

A décsi-paskum közönsége kellemesen végig tapsolta az egész műsort.

Örmény.

A „János Vitéz” Endrődön.

Az elmúlt vasárnap nagy érdeklődés mellett mutatta be az Endrődi Dalárda elsőrangú szereposztásban a János Vitézt.

Kissé merész vállalkozás volt a dalárda vezetésétől ennek a darabnak a színre hozása, sokan ellenezték is, de az elsőrangú műkedvelő-gárdával rendelkező dalárda minden kétséget megdöntött és teljes sikerrel aratott. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy a darabot két-három héten belül közkívánatra megismélik.

A címszerepet Szedlák Teruska alakította, sok rátermeltséggel és elevenséggel; sok tapsot aratott énekével. Az általános műkedvelői színvonalból kiemelkedett Bagó-Liziczai János, Mostoha-Gubucz Margitka, Csósz-Timár János, királykisasszony-Szabó Esztiike, Iluska-Hanyecz Mária, strázsmester-Hornok Elek. A kisebb szerepekben a darab előbbreviteléért elismerés illeti Gyelvai András, Csuvár Mária, Juhász Elek, Buza István, Kurilla János, Timár Imre, Mastala Gergelyt.

Köszönet jár a szerény rendezőnek is aki sokat fáradozott a darab sikeres színrehozásáért.

A gyomai kispazda és földműves szövetség szervezése.

Hirt hallottunk már arról, hogy a gyomai kispazda és földműves szövetség megalakulása rövid idő kérdése. A szervező bizottság f. hó 1-én megbeszélést tartott és ezen megbeszéléseken az egyes kaszinók és olvasókörök kiküldötteinek kívánságára elhatározták, hogy a szervező bizottság minden egyes kaszinót és olvasókört meglátogat, hogy azok előtt ismertessék a mozgalom lényegét és gyakor-

lati céljait. A szervező bizottság február hó 7-én 11 órakor a 48-as alsórészi olvasókörben, február 7-én este 7 órakor a Felsőrészi olvasókörben, február 8-án este 7 órakor a Kiszéli olvasókörben, február 9-én este 7 órakor a Polgári olvasókörben, február 10-én este 7 órakor az Egyetértés olvasókörben, február 11-én este 7 órakor a Némelvárosi olvasókörben és február 13-án este 7 órakor a Munkáskörben tesz látogatást. Február 21-én vasárnap d. u., amennyiben az út járható lesz a Nyilasi olvasókörbe megy ki a bizottság.

Állatbiztosítás.

Irta: MOLNÁR ISTVÁN
szöv. ügyvezető.

I. közlemény.

Első pillanatra azt is mondhatnánk, hogy ebben a sokak által nélkülözö, éhezö és rongyoskodó világban jobb témával kellene előhózkodni, mert hiszen ez az egész biztosítás megint csak pénzt kér és nem ad, mint a löbbi valamennyi biztosítás. Pardon, ezt nem én állítom, csak sok hasonló gondolatmenetü egyének a véleményét tolmácsolom.

De mert a valóságban fentiekől teljesen ellenkezőleg hasznos, ugyszólván ebben az agyonsanyargatott s az anyagiak terén immár nélkülözö állattartó lakostársak anyagi helyzetét javítani, elősegíteni, de mindenesetre anyagi romlását megekadályozni van hivatva az állatbiztosítás is mint megannyi egyéb löbboldalu biztosítás s mert erről — kivéve a helyi állatb. szöv. fennállása óta annak alapító és állandó tagjai, kik meggyözdésből tagok még ma is — sajnos még ma is sokan nem tudnak.

Hogy a legelemibb tudnivalókat sem ismerik a tagok nagyobb része, arról lépten nyomon van alkalom meggyözdödni. S ezért, valamint, hogy essék szó az állatbiztosításról is, hogy vegyzenek róla tudomást mindazok, a kik még mindezideig nem tudnak, szabadon egyet s másit a bizt. ágazatába tartozó szabályokról s b. ismertetni.

A szöv. alapszabályai a közelmúltban teljes egészében ezen lapban már közölve let-

tek, így csak a legelemibb dolgok egy részét látom szükségesnek felemlíteni:

Leggyakoribb eset az, midőn a tag a feletti csudálkozásának ad kifejezést, hogy hogy még nem mult el a bizt. kezdetétől egy év s így még nincs ideje az ujonnan való becslésnek (értsd: ha valaki nem a naptári év kezdetén iratja be jószágállományát biztosításra).

Bethlen Szövetségi est Dévaványán.

Az országos Bethlen Gábor Szövetség Dévaványán is megszervezte fiókját. Vitéz Csécsi Nagy Imre ügyv. elnök különös gonddal támogatja a fiókot népművelő hazafias és vallás-erkölcsi munkájában. A fiókszövetség 1932 február 1-én avatta fel a központtól ajándékba kapott új rádióját. Erre az alkalomra Budapestről vitéz Csécsi Nagy Imre vezetésével írókból és művészekből álló társaság utazott le Dévaványára és ott műsoros előadást tartottak. A nagy érdeklődésre tekintettel d. u. 4 órakor és este 7 órakor folyt le a műsor. Délután 3 óra 55 perckor a pesti Stúdió üdvözölte a fiókszövetséget rádió avatása alkalmával.

Jónás Imre ügyv. elnök megköszönte a Központnak az ajándékot. Majd Balogh Zsigmond a fiók egyik alelnöke üdvözölte az elnököt és a vendégeket. Csécsi Nagy Imre megnyitó beszéde után tárogató szóló következett, előadta Szijj Dénes az Országos Rákóczi Szövetség tárogatós zenekarának karnagya, cigányzene kísérettel. Dr. Salmenné Krings Olga kuruc dalokat énekelt Szijj Dénes tárogató és cigányzene kísérettel. Szegedi István dr. A csirke c. humoros novelláját olvasta fel. A szociálizmus az egyház és a haza viszonyáról tartott előadást Kulifay Gyula a Bethlen Gábor Kör alelnöke. Kuruc és magyar dalokat énekelt dr. Salmenné Krings Olga. Közleményeiből felolvastott dr. Gyökössy Endre a Pelófi Társaság tagja rendkívül nagy hatást érve el. Ég az erdő. Szeretnék buza lenni. Templomjáró. Csodák csodája ember c. verseit. Utánna Szijj Dénes magyar dalokat játszott zenekari kísérettel. Záró beszéddel mondott dr. ikafalvi Farkas

Béla lelkész, a fiók elnöke és megköszönve és bemutatta az országos szöv. két vezérének Pesthy Pál és vitéz Csécsi Nagy Imrének arcképét, melyet örömmel helyezték fel a Kulturház rádióosztályának falára. Végül a közönség elénekelt a Himnusz.

Este a rádióaválás kivételével ugyanez a műsor zajlott le. Mindkét alkalommal szorongásig meglöftötte a közönség a Kulturház nagytermét. A két előadást mintegy 1000 ember hallgatta végig.

Vajon a Bethlen Gábor Szövetség gyomai fiókja mikor szerez tagjainak a dévaványaihoz hasonló kultur élvezetet?

Anyám...

Fáj, zokog, beteg a szívem,
Lekem a távolba sikolt! —
Nincs már semmi vigaszom, nekem...
— Anyám az volt... az volt!

Jöjj, hívlak összetett kézzel,
Lelkedtől szakadt magzatod,
Nem kívánok már semmit a léttől.
— Anyámat hozd... azt hozd!..

Érzem anyám kinszenvedését,
Tudom, szörnyű áldozat vagy.
Érzem, soha másé nem lézél.
— Anyám, az vagy... az vagy!

A távolból szent zsolozsmát hallok.
Az égen millió csillag ragyog.
Valahol orgona... Templomi hangok!
— Anyám Te vagy?... Te vagy!

És hallom az ünnep dübörgő szekerét.
Hallom a béklyó, a lánc leestét!
Hallom a barbár had rémes vonítását!..
Hallom, Erdély' anyám meggyőlt
[hangját,

Majd ráborulok... sírva csókolom haját,
— Anyám, az édes jó anyát.

ÖRMÉNY.

Fajcsirke és fajkakas a békésvármegyei gazdáknak.

Békéscsabára ezer fajcsirke
érkezik.

A földművelésügyi miniszter a hazai baromfi-tenyésztés fejlesztése érdekében az előző évekhez hasonlóan az idén is nagyszámú Rhode Island napos fajcsirkét bocsájt a vármegyei gazdasági felügyelőségek rendelkezésére azzal, hogy azokat a gazdaközönség között osszák ki.

Amint értesülünk, a miniszter Békésvármegyenek 3000 darab fajcsirkét helyezett kiállításba, amely mennyiségből a békéscsabaiak előreláthatólag ezer darabot igényelhetnek. A napos fajcsirkék ára 16 fillér lesz. A csirkéket március végén, vagy április elején szállítják le. Egy igénylő a miniszter rendelete értelmében 25 darabnál többet nem kaphat. A csirkék szétosztása ügyében a vármegyei gazdasági felügyelőség a szükséges intézkedése-

ket rövidesen megteszi, mert az igénylők névsorát február 20-ig le kell zárni. A rendelet végén közli a miniszter, hogy a fajkakas-akció az idén is folytatja.

Dr. Zeőke Antal elleni petíció tárgyalása.

A Dr. Zeőke Antal választásának érvénytelenítése iránt előterjesztett panasz ügyében a közigazgatási bíróság mint ismeretes elrendelte a bizonyítást és a szegedi kir. ítélőtábla kiküldött bíróját a tanúk kihallgatását 1952 február 25-án kezdi meg Gyomán.

HIREK

Eljegyzés. Kurtz Márton endrődi m. kir. postamester és Mihály Erzsébet urleány, postahivatali kiadó jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett). Szívvel gratulálunk az ifjú párnak.

Pályázati hirdetés. Dr. Palka Pál főszolgabíró február 20-iki határidővel pályázati hirdetett a főjegyzői állásra.

OMKE értekezlet. A gyomai kereskedők február 14-én este 8 órakor az U-i Kaszinóban értekezletet tartanak, melyen felszólalnak Nádor Jenő és Vértés Emil központi alelnökök is. Érdeklődőket, hölgyeket is szívesen lát az Előkészítő Bizottság.

Hirdetés. A gyulai m. kir. Államipolitikai Hivatal a működése területén fekvő tégla-kövek fenntartására erre az évre előirányzott kavics és zúza ékanyagoknak széthordására versenyfolyamatot hirdet. Az ajánlatokat február 15-én 10 óráig kell beadni. A szállítási ki mutatás szerkesztőségünkben megtekinthető. A kimutatásban Gyoma 129 köbméter kavics és 259 köbméter zuzalékkal szerepel.

Beleesett a paprikába. Orosz házról minden hetipiacra átérkező Szarvasra Székely Sándor paprikaárús, aki a legutóbbi piacon annyira felöntött a garatra, hogy a lábán megállni sem volt képes. Közben vevő érkezett, akil kiszolgálni kívánt, azonban beleesett a paprikájába. Nagy csődület támadt erre a piacon. Szorongatott helyzetéből az egészségügyi rendőr mentette ki az illuminált paprikaárúst.

A gyomai kath. énekkar vasárnap, február 7-én 9 órai kezdettel Goller Vince F. Durmiséjét adja elő szóló kuartettben. Szoprán: dr. Debreczeni Ivánné, Alt: dr. Kató Józsefné, Tenor: ifj. Wagner Márton, Basszus: Hekele László. Offertoriumra Zboray Antalné éneklő Demény Dezső „Népent, magyar népent” című hazafias művét. Kersch Ferenc Tantum ergo-ját és a Domine non sum dignus-t éneklők: Iványi Gizi, Leimdörfer Zoltánné, Sárhegyi Rózsika, Uhrin Istvánné, Zboray Antalné, Dancsó Árpádné, Hekele Lászlóné, dr. Kató Józsefné, Kelemen Sándorné. Férfiak: Kiss Gergely, Uhrin István, Weimann Károly. Orgonát: Nónay Ferenc ny. százados. Vezényel: Hekele László.

Sakk. A „Gyomai Márki Sakkör” f. hó 1-én tartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlés elfogadta az előterjesztett alapszabály tervezetet és azt jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszterhez. Elhatározta a közgyűlés, hogy a közel jövőben egy gyomai „létra verseny” (a sorrendben 12 legjobb gyomai sakkozó kiválasztását eredményező versenyt) rendez, amelyre a nevezési ívekkel rövidesen kibocsátja. Folyó hó 14-én vasárnap a Központi-kaszinóban szimultán tart Bakos József főszolgabíró. A belépni szándékozó sakktársak jelentkezzenek Kocsis György ural az Ivanfenéki Ármesternél.

4. Sok dohányzás okozza, hogy torka mindig hurutos, rekedtségre hajlamos. Ha napközben Reithy féle Pemelefü-cukorkát szopogat, kevesebbet fog dohányozni, kellemetlen torok izgatottságától megszabadul, hangja tisztán csengő lesz.

Iskolánkívüli népművelés. A Békésvármegye iskolánkívüli népművelési bizottság endrődi csoportjának ismét agilis munkásságáról számolhatunk be. Január hó 31-én d. u. 4 órakor az öregszőlői Szent Imre iskolában tartotta igen értékes előadását Orbók József igazgató tanító és dr. Uhrin Nándor orvos. D. u. órakor pedig a kocsorhegyi iskolában dr. szentjóni Bartha János, dr. Timár Sándor orvosok és Klinghammer László tanító nagy számú közönség előtt igen tanulságos dolgokra hívták fel a lakosság figyelmét.

Ingyen kell dolgozniok ezután a községi közigazgatási gyakornokoknak.

Az államvasutak igazgatósága 10 százalékkal mérsékelte a vidéki buza és rozs fuvardíját.

A gyomorfájás, gyomormorvadás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzugas, halvány arczin, kedvetlenség a termésheszes „**Ferenc József**” keserűvíz használata által sok esetben elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar **Ferenc József** vizről, mert halása megbízható és rendkívül enyhe. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Lopásra adta magát egy endrődi kovács. Dr. Vályi Nagy István törvényszéki bíró most tárgyalta Kovács Miklós endrődi kovácsmester bűnperét, aki a legutóbbi hónapokban 7 lopást követett el. Kovács mindenütt élelmiszert és fűzifát lopott és a főbírálaton mindent beismer. Azzal védekezett, hogy kereset híján retteneles nyomorba jutott és ezért lopott. A bíróság a tanúk vallomásából mindezekről meggyőződött és a nyomatékony enyhítő körülmények figyelembevételével 3 hónapi fegháza ítélt jogerősen.

Tantestületi gyűlés. Ez évben február hó 5-án tartotta rendes havi közgyűlését az endrődi róm. kath. tantestület. A hivatalos ügyek elintézése után Tóthné Baán Klára igen ügyes mintatanítást tartott a mészakőről. Majd Englert József polg. isk. tanár nagyon értékes felolvasást tartott „Gárdonyi Géza mint tanító” címen. A tantestület tagjai nagy érdeklődéssel hallgatták a precíz kidolgozott felolvasást és jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak érte.

Éves féljegyberlet a MÁV-nál. A vasúti személydíjszabásnak októberben történt felemelése alkalmából a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a tarifabizottság ülésén azt javasolta, hogy a díjszabásemelés némi ellensúlyozása érdekében rendszeresítse a MÁV valamilyen formában az ugynevezett vonalbérleti rendszert. A MÁV ezt a javaslatot magáévá tette és január 1-től kezdődőleg olyan formában fogja megvalósítani, hogy rendszeresíti az éves féljegyberlet intézményét. Ez a bérletjegy a II. osztályon 150, a III. osztályon 100 P-be kerül és a tulajdonosa 400 km-ig szabadon választható vonalakon úgy a gyors- mint a személyvonatokon korlátlan számú utazásra féláru menetjegyet válthat.

A Gyomai Dalárda

február 7-én este fél 9 órai kezdettel teaestélyt tart az Uri Kaszinóban. Jó hangulatról gondoskodik a Dalárda, a Beinschróth-házaspár, Molnár Gyula, Szabó Ferenc, Szabó Imre, Varsandán László, Lach Misi és Nagy Lajos.

Teajegy 1 pengő. — A dalkedvelőket szeretettel várja a Dalárda vezetősége.

Nagy kerttel, udvarral,

4 szobás lakás

Gyomán kedvező fizetési feltételek mellett 571 négyszögölön eladó, vagy kiadó. Érdeklődni lehet HERTER-fele fatelepen, vagy BUK MÓRNÁL Szarvason.

Tíz óra alatt a föld körül.

A tudósok és technikusok komolyan foglalkoznak a raketa-repüléssel és amennyiben megvalósítják az első utasszállító raketa-repülőgépet, tíz óra alatt lehet majd a földet körülrepülni. Tolnai Világlapja minden számában a világ minden részéről közöl pompás fényképeket és lebilincselően érdekes cikkeket. Tolnai Világlapja állandó olvasóinak éppen olyan szórakozásban van része, mintha körülrepülte volna a világot.

Aki igazán jól akar mulatni, részt vesz a február 9-iki GySC jelmez estélyen.

A fuvarosvállalkozó autója lefoglalható. Igen érdekes elvi határozatot hozott legutóbb a bíróság. Az eddigi bírói gyakorlat szerint az áru fuvarozó gépkocsiját, mint kenyérgépre használtat, nem lehetett lefoglalni. A törvényszék egy felfolyamodási esetből kimondta, hogy az auto nagyobb munkaképességű gép és ennek következtében szerszámnek, eszköznek vagy műszernek nem tekinthető. A törvényszéknek az az álláspontja, hogy az autót akkor is le lehet foglalni, ha a végrehajtást szenvedő azzal kenyerét keresi meg, amennyiben nem vonható a végrehajtási novellában megjelölt kisiparosok és kézművesek fogalma alá.

Ötven év múlva meztelenül fognak járni az emberek. Egy newyorki ruhakiállításban bemutatták az 1982 év divatját: a meztelen emberi testre festett ruhát. Erről közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibab új száma, amely igen gazdag tartalommal jelent meg. Számtalan érdekesebb színházi képet, cikket és riportot, valamint egyfelvonásos színdarabot, folytatásos regényt közöl a Délibab színházi képeslap. Egy száma 26 fillér.

Alkalmi vételek:

Hősök emlék útján, kőút mellett 636 négyszögöl es beltelek 3 házzal: 7500 P-ért.
Ózdmajor vasút állomás mellett 45 hold föld négyszögöle 30 fillérért.
Csepűskertben 3348 négyszögöl föld négyszögöle 90 fillérért eladó.

Cím a kiadóban.

A kormány bérbeadta a peradi üvegyárat és a Csevice-forrást.

Debrecenben befejezték a hatóthamvasztó kémence építését, melynek használatát a vezetőség a belügyminiszter nem engedélyezte.

A Nemzetközi Fizetési Bank több hitelt, köztük Magyarországra 20 millió dolláros kölcsönt is meghosszabbította.

Minden jóvátételi és haborus tartozás törléseit követeli Lloyd George.

3 Sonka védjegyű „Magyar sonkapác” egy háztartásból sem hiányozhatik, 1 doboz ára 2 pengő. Főlerakat: Győr, Baross Illatszertár Baross-ut 7. Telefon: 867.

Országos akció indul, hogy a téli időszakban az elemi iskolákban 9 órakor kezdődjenek a tanítás. Debrecen város közigazgatási bizottsága országos mozgalmat indított arra, hogy a téli időszakban az elemi iskolákban a tanítás reggel 9 órakor kezdődjenek. A város közigazgatási bizottság határozatát támogatás céljából megküldte az összes városoknak, vármegyei törvényhatóságoknak.

26 ezer betű — egy levelezőlapon. Elmanur Lajos mohácsi fiatalember egy levelezőlapra apró betűkkel 26.196 betűt írt. A múlt hét folyamán egy levelezőlapra, amely Csonka-Magyarországot ábrázolja 1750 szóból és 11.450 betűből álló üdvözlőiratot készített és azt elküldte a kormányzónak. A munkán nyolc napon át dolgozott és az egész üdvözlőirat 15 négyzetcentiméter. A betűk csak huszszoros nagyítás mellett olvashatók.

Olaszország 800 dollárt hangozott fel a magyar uszókna.

Bukarestben elloptak az erdélyi nyugdíjasok pénzét.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

M. B. kiszagda. Mindkét versében az ötlet nagyon jó, csak a verselés gyenge. Próbálja meg esetleg prózában megírni.

F. I. K-tanya. Ne befolyásoltassa magát irigy emberek megjegyzéseitől. Önnek vannak gondolatai, le is tudja írni azokat. Csak a lekötésre időt kérnek, mert sok anyagunk van.

B. L. Gyoma. Türelmét kérem Önnek is.

Rádió műsor.

Február 7—13-ig.

Állandó műsor hétköznapokon:

9.30 Hírek.
11.10 Vízjelzés.
12.00 Déli harangszó.
12.25 Hírek.
1.00 Idő- időjárás-vizállás.
2.45 Hírek, árfolyamok.
4.45 Idő- időjárás-vizállás-hírek.

Vasárnap, február 7.

9: Hírek, kozmetika
10: Ünnepi istentisztelet a pápa koronázásának 10 évfordulóján
11.15: Ev. istentisztelet. Szünetben: Márkus László felolvasása
3: A talaj szerkezete — felolvasás
3.45: Rádió Szabad Egyetem
4.50: Hangverseny
5.40: Hangverseny
7.40: Vidámságok
8: Ária — és dalest
8.45: Időjelzés, sport és ügétőverseny eredmény
9—10: Rádióbál.

Hétfő, február 8.

9.15: Katonazene
12.05: Szalonzene
4: Asszonyok tanácsadója
5: Cigányzene
6.30: Operett részletek
7.05: Felolvasás
7.40: Filmharmoniai hangverseny, utána idő, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Kedd, február 9

9.15: Hangverseny
12.05: Hangverseny
3.30: Meseóra
5: Felolvasás
5.30: Zenekari hangverseny
6.45: Francia nyelvoktatás
7.15: Hangverseny
8: Előadás
8.30: A Farsang utója
11.15: Cigányzene
12.15: Tánczene
1.15—2.00: Cigányzene

Szerda, február 10.

9.15: Hangverseny
12.05: Szalonzene
3.30: Moise tanfolyam
4: Gramofón
5.30: Felolvasás
6: Magyar nóták
7.15: Olasz nyelvoktatás
7.45: Hangverseny zenekar
9: Időjelzés, hírek. A hangverseny után: időjárásjelentés, majd szalon, jazz és cigányzene.

Csütörtök, február 11.

9.15: Szalonzene
12.05: Gramofón
4: Gyermekeknek
5: A torma természetese
5.30: Dalkör hangverseny
6.10: Angol nyelvoktatás
6.40: Seregszemle — katonazenével
8.50: Hangverseny
9.50: Cigányzene
10.10: Időjárásjelentés
11: Jazz zene.

Péntek, február 12.

9.15: Balajka
12.05: Hangverseny
4: Rendőrzene
5.15: Novella
5.30: Gyórsirótanfolyam
6: Zongorahangverseny
6.40: Felolvasás
7.10: Rádió kütügyi negyedórja
7.30: Operaházi előadás, utána időjelzés, hírek, időjárásjelentés, majd cigányzene.

Szombat, február 13.

9.15: Postászene
12.05: Cigányzene
4: Gyermekek játszóóra
5: Előadás
5.30: Bécsi dalok schrammel zene kísérettel
6.15: Mit üzen a rádió?
7: Gramofónlemezek
7.35: Felolvasás
8: Előadás a stúdióból, utána időjelzés, hírek, majd cigányzene
10.45: Hangverseny
10.20—11.30: Cigányzene.

